

21 Radical

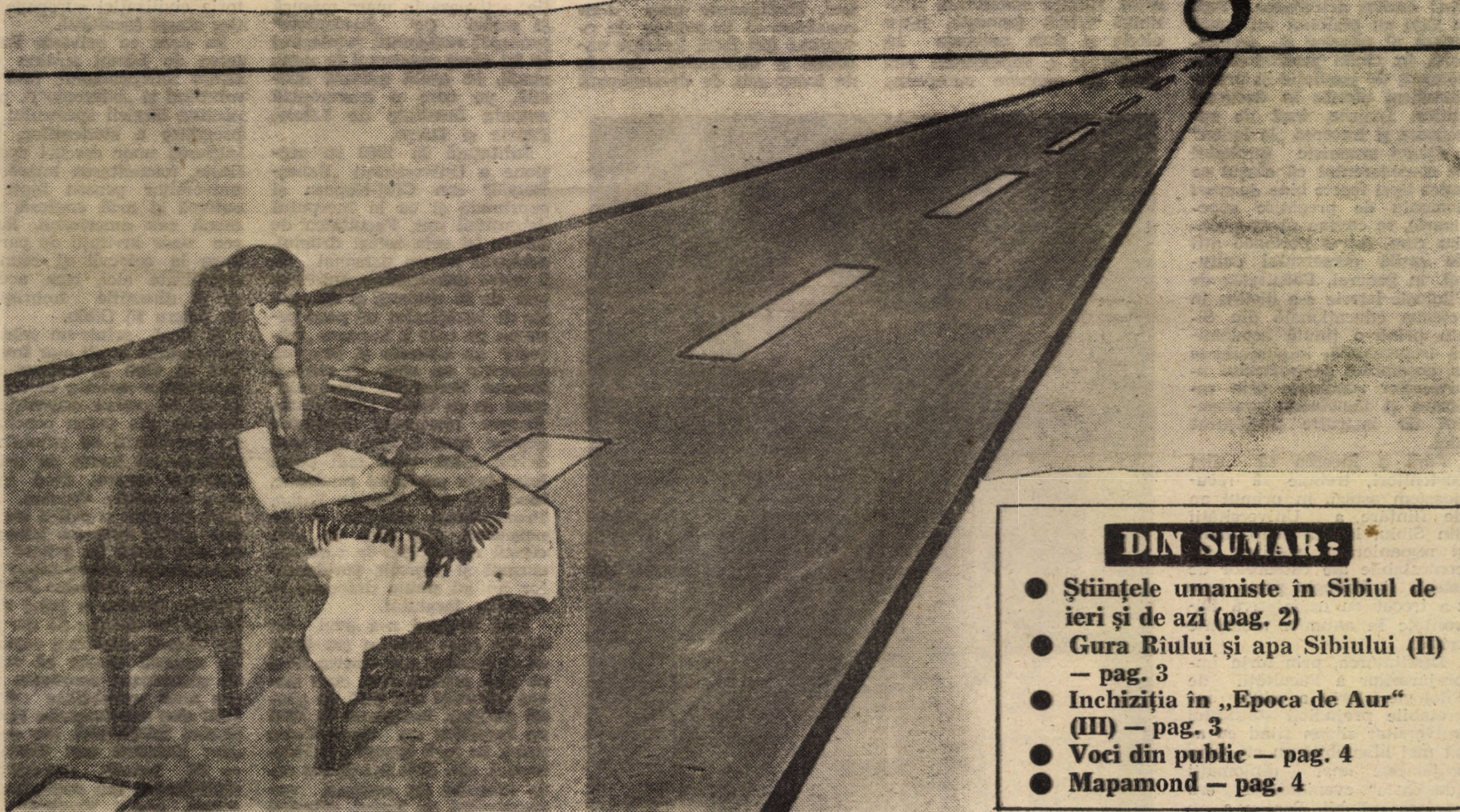
COTIDIAN INDEPENDENT • SIBIU

Anul II
Nr. 60
(CCIL)
Joi
28
februarie
1991
3 lei

CUGETUL ZILEI

„Fiind așadar problema noastră; a înainta literatura, cultura, industria și agricultura națiunii noastre, adică a înainta starea spirituală și materială a poporului nostru...”

ANDREI ȘAGUNA

Grafica: Radu STĂNEȘE

DIN SUMAR:

- Științele umaniste în Sibiul de ieri și de azi (pag. 2)
- Gura Riului și apa Sibiului (II) — pag. 3
- Inchiziția în „Epoca de Aur” (III) — pag. 3
- Voci din public — pag. 4
- Mapamond — pag. 4

Încotro învățămîntul?

Învățămîntul a fost și el doar o componentă a unui angrenaj falimentar „născut” în România cu forcepsul sovietic. Instrăinat de esența specifică, și-a avut punctul de greutate exterior valorilor sale. Ca și economia, a fost transformat într-o uriașă minciună, menținută la un nivel derizoriu prin brutalitatea și forța politicului. Excepțiile, specialiștii sau marile personalități, (rezultate fericite ale unor disponibilități sau eforturi deosebite) au fost după terminarea studiilor, fie plafonați în angrenaje stupide (unde nu contau criteriile profesionale ci lichelismele, șefii fiind de regulă nulițăți „burdușite” cu pile), fie obligați să ia calea străinătății, unde și-au dat adevărata măsură. Cei din învățămîntul preuniversitar trimiși în producție, erau la angajare, din multe puncte de vedere „handicapați” în fața a ceea ce găseau.

Racordat la o practică înapoiată, gîndit pentru structuri economice avortone chiar din momentul concepției, învățămîntul ca întreg nu putea să nu fie altfel decît falimentar. Dar efectele lui, le simțim mai ales

acum, după Revoluție: Ministerul Învățămîntului s-a dovedit un „butoi cu pulbere” incapabil să rezolve de drept toate problemele pînă atunci ascunse; s-a constatat că o groază de „școliți” nu satisfac o necesitate socială sau economică reală, fiind cu alte cuvinte niște șomeri mascați, o minciună pentru țară și ei înșiși, fără voia lor. Astfel, ieșea cu mai multă relevanță în evidență, după căderea lui Ceaușescu, că inginerul stagiar cu diplomă, pus de un maestru (ce mai are în subordine alți zece ingineri) să măture prin secție sau să bibilească prin registre cifre ce nu servesc nimănui, nu e de fapt inginer. El este în acest moment printre cei dintîi amenințați cu șomajul. Medicul stagiar după aproape un deceniu de studii înalte are în față perspectiva unor examene viitoare nebulgase și ciudate, în care nu investește încredere. El nu contează prin spitale mai mult decît liftierii. Sau oricum, nu justifică investiția atîtor ani de învățămînt. Profesorilor stagiați li se viră în suflete sila de apă vie a învățaturii prin corvezi extrașcolare și planuri de lecție interminabile,

aberante, ce mortifică spiritul și elevii...

Sufletul poporului este bolnav, gradul de cultură scăzut și mentalitatea înapoiată. În ciuda tuturor preceptelor vînturate, prin țara noastră bîntuie răutatea, șiretenia și egoismul. Totul gravitează în jurul bucății de salam ipostaziată de un popor drept sens al vieții și devenirii istorice. De primenirea sufletului românesc trebuie să se ocupe în primul rînd Școala și Biserica... Deși, am convingerea, de multe ori, că învățăceii (copiii, adolescenții din bănci, studenții sau poporul credincios) și-au depășit dascălii prin intuiția asupra viitorului țării sau prin fapte. Există colective de profesori anchilozate, conservatoare, ce violentează nevoia de nou a tinerilor, după cum, sînt preoți ce nu s-au ridicat prin calitatea exemplului la înălțimea moralei propăvăduite. De aceea, se impune pentru toți căutarea neliniștită a răspunsului la întrebarea: „Încotro învățămîntul? Încotro, învățători?”

Lucian FILIP

Științele Umaniste în Sibiul de ieri și de azi

Între alte prețioase recuperări din planul vieții spirituale a Sibiului contemporan se numără, fără îndoială și revenirea la matca universitară a științelor umaniste, izgonite, samavolnic, precum poetul, din sinul cetății (și) prin eforturile concertate ale unor zeloși gardieni ai ideologiei comuniste, cărora orașul le datorează o prelungită eclipsă academică, împreună cu întreaga sa „venerație”.

Politica tipic cadristă a simplificării „schemei” (cea mai expeditivă diminuare a lucrurilor incomode și a bătaii de cap) a afectat, din nefericire, și biografia ex-Institutului de învățământ superior Sibiu. Începutul deceniului opt. marca în istoria acestuia și începutul degringoladei care avea să fie cel mai acut resimțit în itinerariul forțat impus asupra Facultății de Filologie-Istorie din cadrul Institutului, nevoită să-și curme activitatea față în față cu plafonul tot mai scăzut al cifrelor de școlarizare, în ciuda prestigioaselor garanții de emulație și profesionalism oferite în decursul anilor. Înainte, însă de renegarea și trecerea „la index” a diadei umaniste (probabil pe considerentul că orașul se putea lipsi foarte bine de acest domeniu de pregătire superioară), se cuvine să ne-amintim cum, într-o perioadă atât de ostilă demersului cultural. în general, Facultatea de Filologie-Istorie s-a distins în rețeaua educațională din Sibiu printr-o ținută academică ireproșabilă, impunându-se în ansamblul perimetrului universitar românesc prin calitatea și temeinicia procesului de instruire desfășurat aici.

Fără a încerca să fim curtenitori, trebuie să recunoaștem astăzi, în primul an de înființare a Universității din Sibiu, la ora consolidării și nemanierilor, meritele incontestabile ale catedrelor de istorie și filologie peste care s-a trecut cu ostentativă frivolitate în anumite momente critice.

Desființarea, prin forța împrejurărilor a Facultății de Filologie-Istorie a adus regretabile prejudicii statutului universitar sibian fiind cu atât mai blamabilă cu cât, prin mijloacele unei diplomații „de castă” evenimentul era perfect evitabil. Pentru a nu începe, însă variațiunile pe tema „condițiilor improbabilă” și „imposibilă” este nimerit să revizuiam mental cite ceva din cartea de vizită a fenomenului.

Un rol deosebit în mișcarea culturală sibiană a anilor '70 l-au jucat manifestările inițiate și patronate de membrii catedrei de filologie, manifestări cu caracter amplu care au antrenat în spațiul academic local o serie de personalități ale literelor române, prilejuind totodată fuziunea pe lungimi profesionale de undă a creativității studențești cu soliditatea cunoștințelor profesionale. Mulți dintre dvs. își aduc, poate aminte de ingenioasele „PRIMĂVERI CULTURALE”, debutând în 1972 printr-o „SAPTĂMINĂ SHAKESPEARE” (deloc surprinzător dacă ținem cont de faptul că scena teatrală sibiană a fost întâia din țară unde, în 1787 s-au auzit rostite replici aparținând celui mai mare dramaturg cunoscut vreodată de civilizația umană, grație turneului efectuat de o trupă ambulantă de actori vienezi). Zilelor consacrate titlului WILB (onorate, între altele și prin prezența la conferințe a reputatului anglist de renume european,

prof. dr. Mihail Bogdan invitat special la mai multe congrese internaționale Shakespeare) le-a urmat, în edițiile viitoare o săptămână Robert Frost, desfășurată sub auspiciile catedrei de limba și literatură engleză, însoțită de recitaluri de poezie engleză și americană, spectacole de varietăți (inspirate „laugh stories”) și reprezentări dramatice susținute cu multă dăruire de membrii cercului dramatic „William Shakespeare”.

Fie că s-au numit „Săptămâna Steinbeck”, „Săptămâna Mark Twain”, „Săptămâna Robert Frost” sau „Săptămâna William Shakespeare”, toate aceste complexe și iscusite îngrămădiri de talent și documentare, aptitudine și informație, reprezintă, chiar la o privire distantă, evenimente de anvergură nealiniate închistării culturale caracteristice „epocii pietrei neșlefuite”. Evenimente care s-au constituit și în supape de evaziune din falsa ierarhie valorică a sistemului. Agenda de lucru atât de diversificată

din punct de vedere tematic a numeroaselor sesiuni culturale-științifice succedate de-a rândul anilor, a contribuit la crearea unei atmosfere de veritabilă efervescență, conferind, în același timp, specificitate centrului universitar pe care inegalabilul cărturar Constantin Noica îl vedea ca pe un virtual Heidelberg românesc.

Mai mult decât atât, pe un fundal în care suspiciunea malignă împiedica derularea dezvoltării în capitală a unor întâlniri internaționale, Facultatea de Istorie-Filologie din Sibiu prelua această funcție devenind un focar catalizator al pulsului cultural din țară.

Cadrele didactice care au coordonat cu devoțiune și pricepere aceste colocvii, simpozioane și sesiuni științifice (ca, de altfel întregul proces de instruire a studenților), filologi și istorici de formație, activează în mare măsură și astăzi pe „baricadele” proaspăt revigorate, înțelegând să își ofere concursul în noua etapă, în egală măsură dificilă, pe care o traversează actuala facultate de Litere, Istorie și Drept.

Înființată în 1969 ca secțiune a Universității „Babeș-Bolyai” din Cluj-Napoca și suprimată și ea la începutul deceniului opt, Facultatea de istorie își reia astăzi drumul, echipată cu un personal de 5 cadre universitare, un număr de 25 studenți și un spațiu de învățământ nu prea generos, pe care îl împarte „frățeste” cu Literele și Dreptul, respectiv un corp al clădirii liceului Pedagogic („formula” nouă de pe Calea Dumbrăvii). Despre eforturile draconice depuse spre a face din modestul local, unul mai puțin impropriu mediului academic, inutil să mai aducem vorba. Proximitatea elevilor — de neignorat, mai ales pe parcursul recreațiilor în care vacarmul și vibrația coridoarelor nu au nimic deferent — estetica localului.

Nici Dreptul n-a avut un destin prea norocos (cu toate că în prezent are cinstea de-a se găsi printre cele doar patru facultăți din țară de profil juridic). Inaugurat în 1971 ca facultate cu specializare unică în țară (Drept administrativ), din 1980 facultatea este hărțuită de aceleași restructuringări de locuri, sfârșind prin aceeași dizolvare forțată. În prezent, beneficiază de „privilegiu” similare Istoriei și Literelor (o explicație în plus a cimentării relațiilor interprofesionale dintre decanate).

Și... „last but not least”, cum ar zice britanicii, Literele, cu o catedră compusă din 17 membri și un număr de 42 studenți (21 — secția Engleză și 21 — Germană) împărtășesc și ele bucuria spațiului „în comun”, dovedindu-se, însă vecine foarte ospitaliere. Munca de reamenajare și aducere în stadiul locuibil a corpului disponibil este pe cale să se finalizeze, deși așa-numitele facilități lasă încă enorm de dorit. Abandonăm temporar subiectul atât de delicat al spațiilor de învățământ, dirijându-ne, de preferință atenția asupra tabloului prospectiv al celor trei facultăți, negreșit menite să își extindă cimpul educațional în viitorul cit mai apropiat. Se conturează în acest sens la orizonturile specialității: Istorie contacte foarte strânse cu filiala sibiană a Institutului de Tracologie și fondarea unui Institut de istoria civilizației europene antice atașat facultății.

În ceea ce privește Facultatea de Limbi străine (în sfârșit independentă, fără imixțiuni și „aderențe”), perspectiva largirii spectrului de pregătire a studenților, prin inițierea unor cercuri specializate, resuscitarea interesului universitar pentru fapte de cultură și artă engleză, germană sau americană, lansarea unor invitații de participare la colocvii și reuniuni organizate aici, cam acestea ar fi direcțiile îmbrățișate de Litere în Sibiu.

Și dacă, printr-un miracol, guvernanții locali s-ar învrednici să vină în întâmpinarea facultăților noastre cu ceea ce le stă în putere (supoziție himerică), am putea concluziona provizoriu că științele umaniste au trecut de decada soarelui apune, dînd într-o zare de noroc. Oricum, ancora pe care o ridică ele din nou astăzi este un tribut ce se cere plătit în primul rînd competenței misionarilor lor.

Ariadna NEAGU
NOTĂ: Pentru a pune capăt zvonurilor menite să deruteze pe viitorii candidați anunțăm cu această ocazie că cifrele de școlarizare prevăzute pentru anul universitar 1991-1992 sînt următoarele: Specialitatea ENGLEZĂ (cu secundar: Română sau Germană) — 25 locuri; specialitatea GERMANĂ (cu secundar Română sau Engleză) — 25 locuri; specialitatea ROMÂNĂ (cu secundar: Engleză, Franceză sau Germană) — 20 locuri. DREPT — 75 locuri cursuri de zi și 25 locuri cursuri fără frecvență. ISTORIE — 25 locuri. A.N.

Bustul lui Andrei Șaguna din parcul Astra.

Educația

În momentele de criză din viața popoarelor se impun decizii ale căror implicații dobîndesc valențe istorice. Aceste decizii pot fi conservatoare sau expansive. O revoluție „nu este un transfer de putere, de autoritate” (M. Ralea — Introducere în sociologie — 1938). Adevărata revoluție nu este o revoltă ci o transformare radicală a vieții unui popor, în mentalitățile și faptele sale. Preluarea puterii nu este suficientă unei revoluții, esențială îi este educarea oamenilor.

„Educația aceasta trebuie să fie opera întregii societăți, adică întregii națiuni, cu toți factorii care o alcătuiesc: familia, biserica, școala, armata, societatea și statul.” (Onisifor Ghibu „Curs de didactică și metodică, Cluj 1938). Deceniile de guvernare comunistă au pingărit toți factorii educativi, căci scopul declarat a fost realizarea unui alt om: omul nou. El este prezent peste tot: pe stradă, în magazine, în fabrici, pe ogoare, în biserică, în armată, în administrație, în justiție, în spitale, în parlament și desigur în școală. Existența entității educaționale numită omul nou asigură supraviețuirea mentalității comuniste.

OMUL NOU, ESTE UN MUTILAT, prin tehnica din mitul „Patul lui Procrust”. Aducerea oamenilor la un tipar a fost realizată de către comuniști prin toate mijloacele: stat, miliție, securitate, armată, biserică, administrație, școală. N-a dispărut decât partidul (sau nici el, căci Verdet activează) celelalte și-au dat cu sulimanuri, ca prostițutele uzate, care nu mai au valoare dar au experiență.

Ion UNGUREANU

OPINII

— Securitatea infiltrată în învățămînt — Stoarcerea de creier în școli

Venise într-o zi la liceul unde studiam, Grupul Școlar Petrol din Mediaș, interesându-se de mine. Am fost chemat la cancelarie, chipurile că aș fi căutat de la Miliție, pentru clarificarea unor probleme privind domiciliul. Însă Tovarășul lt. (sau lt. maj., nu-i știu exact gradul) „G” era de fapt, „om al muncii” la Securitate. Pe șleau, mi-a expus motivul REAL al „vizitei de lucru”: RACOLAREA DE INFORMATORI DINTRE ELEVI, cu scopul de a preveni orice acțiune ce ar prejudicia statul și țara noastră. Asta se întâmpla în toamna anului 1983, eu fiind în clasa a IX-a. Dumnezeu l-a schițat, pe scurt, „nobilă misiune a organelor de securitate, și foarte fin, a făcut anumite aluzii la ce ar urma, dacă cineva nu ar coopera cu „Ochiul & Timpanul”...

Într-un cuvînt, îmi cerea

discreție totală, și predarea oricăror informații vizînd interese de sus: exponenți de bancuri anti-ceaușiste, discuții între elevi și profesori împotriva regimului, numere de mașini străine cu care cunoșcutii ar avea contacte, fie și de ordinul rudeniilor, sau caracterizări despre cunoșcutii care solicită pașapoarte pentru vizite în străinătate...

Imaginați-vă acum starea de spirit a unui copil de 15 ani, pus în situația de a discerne ce e de făcut. Era în primul rînd, teama de a nu avea neplăceri în studiul școlar și după aceea, la care tovi, „G” a făcut vagi și subtile referiri; iar în al doilea rînd, mizeria de a fi turnător. La acea vîrstă, primul sentiment a devenit dominant dat fiind că era vorba de o semi-constringere impusă de sus. La propunerea dumn. alui, numele

meu conspirativ a devenit VĂCZI — o fostă glorie a fotbalului arădean din anii '40 —. Apoi au urmat înfîlîrile periodice cu acest om prezentabil și cu morgă de unchi, în al său costum cu cravată. De cele mai multe ori mergeam într-un apartament din cartierul După Zid, str. Bastionului nr. 3, blocul nr. 9, un fel de loc conspirativ, bănuiesc, unde scriam o notă informativă care începea cu „magica” formulă: „Sursa informează...”. De prisos, cred să menționez, că tot ce am relatat se referea, de fapt, la nimeni și la nimic... O singură dată am fost pus în situația de a da o caracterizare despre un coleg de clasă, Schuller Attila, ai cărui părinți solicitau pașapoarte pentru a vizita R.P.U., Cehoslovacia și R.D.G.

(continuare în pag. a IV-a)

Actualitatea unei opțiuni Gura Rîului și apa Sibiului (II)

— interviu cu dl. BRAD GHEORGHE, locuitor al comunei Gura Rîului —

— P.N.T. c.d. Sibiu și Legea fondului funciar —

Punerea în aplicare a Legii fondului funciar este de o covârșitoare importanță atât pentru țară cât și pentru fiecare din noi în parte. Ea ridică o seamă de probleme serioase de cea mai mare actualitate.

Colectivizarea forțată a determinat deplasarea masivă a populației rurale spre oraș. Restituirea pământului și formarea unor gospodării individuale puternice și eficiente reclamă refacerea potențialului țărănimii noastre, revigorarea forței de muncă în agricultură. În paralel, concentrarea în orașe a condus la sporirea artificială a unui prea mare număr de lucrători, în special în jurul marilor unități și centre industriale.

Economia de piață va opera o selecție destul de severă, condiții în care, recalificarea, reorientarea spre alte domenii va deveni foarte curând o problemă de stringentă actualitate.

Este momentul acum, când intrăm în faza pregătitoare și apoi în foarte scurtă vreme în punerea în executare a Legii fondului funciar de a reflecta la alternativa revenirii în agricultură. Privită din perspectiva unei strategii economice globale, agricultura va redeveni o ramură din cele mai eficiente, date fiind condițiile naturale ale țării noastre ca și volumul mai redus de investiții pe care îl reclamă. Aplicarea unor metode și tehnologii moderne, o justă corelare între diversele ei sectoare și conștiința că rodul muncii le va aparține, vor reface statura economică și morală a țărăniului.

Este ca atare important acum, când se va proceda la restituirea și atribuirea terenurilor ca acei care, cîntărind lucrurile, se decid să revină în agricultură, să nu piardă momentul posibilității de a obține un pământ bun.

Sigur, opțiunea spre agricultură nu este lipsită de probleme și implicații. Comoditatea relativă a vieții la oraș, lipsa de experiență, lipsa unei baze materiale ca și multe altele pot fi elemente care cîntăresc greu în balanță. Și sîntem tentați prea adesea să judecăm pe premise imediate. Dar pe termen nu prea îndepărtat — căci pământul este generos de îndată cu cel care îl dă omenie — alegerea s-ar putea dovedi inspirată.

Zăpada și Istoria pe ume-
rii noastre

Foto: Radu DUMITRU

Conștiință de importanța problemelor ce se ridică în acest moment atât în fața țărănilor cât și a muncitorilor și mergind pe tradiția de luptă pentru dreptate socială ca una din componentele ce stau la temelie ideologiei Partidului Național Tărănesc — Creștin și Democrat —, organizația județeană Sibiu a acestui partid este implicată în debateră și — în limitele posibilităților — în rezolvarea lor. Avem constituită o comisie ce se ocupă de problemele agricole și ale țărănimii. Cu sprijinul conducerii centrale, vom fi în măsură să punem în legătură una, două sau mai multe comune sau localități agricole din județul nostru cu comune și localități corespunzătoare din țări occidentale cu tradiție și cu o agricultură avansată pentru ca prin cooperare și schimb de experiență să implementăm — exemplificativ — bazele unei economii agricole la nivel european și mondial.

Ea rîndul său avem constituită o organizație muncitorească preocupată de observarea problematicei specifice muncitorești cu multiplele și variatele aspecte ale vieții și activității lor, venindu-le în întâmpinare cu sfaturi, îndrumări și sprijin efectiv acolo unde putem să o facem.

Cu toate că sîntem un partid de opoziție, ținem și vom ține legătura cu organele locale ale administrației de stat și vom acorda sprijinul nostru în rezolvarea problemelor cu care se confruntă, — inclusiv în punerea în aplicare a Legii fondului funciar — atunci când aceasta se va face în spiritul principiilor politice care ne călăuzesc.

Ing. Laurean TRASCĂ

Am înțeles că gurenii nu beneficiază de aceste amenajări...

Rămînînd fără apa Cîbîului, comuna a fost nevoită să facă un efort financiar considerabil și, în perioada '78-'81, s-a creat un sistem de alimentare cu apă a comunei, preluîndu-se captarea organizării de șantier A.C.H. Sistemul precar și provizoriu care conduce în repetate rînduri la imposibilitatea folosirii acestei investiții, făcută, de altfel, cu contribuția cetățenilor comunei. Actualul sistem, pe lângă faptul că nu poate satisface necesarul de apă al comunei, prin amplasare și captare, conduce la o aprovizionare cu apă care este, de fapt, nepotabilă, ba chiar purtătoare de impurități și microbi.

Care este starea de spirit a locuitorilor?

Sîntem conștienți de starea precară lăsată de vechiul regim, dar în același timp, avem convingerea că localitatea noastră a fost crunt exploatată. De la noi s-a luat totul, pînă și ciupercile și fructele de pădure, nemai vorbind de obligativitatea de a preda la fondul statului produsele și animalele la prețuri de băjocură. Totodată, în conducerea comunei, au fost promovate persoane care nu aveau nici un interes, nici o calitate spre a se afla acolo, decît aceea de executanți prompti ai ordinelor partidului. Din păcate, aceiași oameni, cu aceleași mentalități au rămas pe funcții executive — excepție făcînd primarul.

Ne puteți da exemple?

Da. În prezilele Congresului al XIV-lea, tov. Teșu Ioan, secretar comunal și secretar de organizație, explica că ardoare că, Congresul va fi al victoriei socialismului. Același om care este și astăzi pe aceeași funcție (pasămite ar fi numit de prefectură), a contribuit din plin la realizarea politicii ceaușiste, fă-

cînd deseori descinderi la domiciliul cetățenilor, însoțit de miliție.

Deci, în privința apei, situația comunei seamănă cu a Sibiului...

Așa este. De aceea, rugăm respectuos organul de resort al județului să analizeze situația noastră din punct de vedere al alimentării cu apă și să dispună alimentarea comunei din conducta Sibiului, iar actualul pîrîu ce alimentează comuna, să fie captat în bazinul corespunzător al sistemului de alimentare cu apă, deci în acest mod, debitul prevalat la Sibiu să nu fie diminuat, dîmpotrivă va fi mai mare deoarece captarea existentă nu poate prelua întregul debit al pîrîului Cîrbunar. Această variantă ar conferi o mai mare siguranță în sistemul de alimentare al comunei, eliminîndu-se înghețul în conductele supraterrane și blocarea prizei în cazul viiturilor. Exploatarea sistemului s-ar face de către personal din comună, iar în situația că apa pe care o gospodărești alimentează și gospodăria ta, conștiința profesională va crește și alimentarea cu apă a municipiului Sibiu se va îmbunătăți.

Spuneți, la început, că pădurile erau în folosința comunei. Ce credeți că ar trebui să se întîmple acum cu ele?

În ce privește pădurile, care ne-au fost răpite, cer revenirea la hotărîrea din '46 și aceasta nu pentru că toți au început să ceară, dar, dacă ceapă restituie cîmpie la țărani, atunci drept este ca și nouă să ni se redea ceea ce ni s-a luat. Evident, nu e rădăcina pentru un întreprinzător, ci pentru toți cetățenii comunei, sub o administrație sigură. A nu se uita că avem 700-800 navetiști încadrați, în prezent, la diverse întreprinderi sibiene. În condițiile restructurării industriei, mulți vor fi disponibilizați.

Aveți dreptate. Administrația județeană și locală ar trebui să se gîndească de acum la crearea locurilor de muncă la sate. În cazul d-voastră, exploatarea forestieră, amenajările hidrotehnice ar oferi multe disponibilități. Ce știți despre barajul lacului de acumulare?

Barajul a fost construit în perioada '74-'81, de către I.C.H. Porțile de Fier, lucrările fiind coordonate de către regretatul inginer Fitzgraef Adolf, situîndu-se în fruntea tuturor lucrărilor de acest gen de la noi din țară, adevărată operă de artă. Proiectanții și constructorii au folosit la maximum potențialul Cîbîului, atât pentru aprovizionarea cu apă cît și pentru producerea de energie electrică.

Sînt convins că aveți cunoștințe și despre debitul rîului...

Sistemul a fost conceput și construit în funcție de debitul mediu anual al rîului, debit care se situează la 1,1 mc/s, în anii secetoși și 1,3-1,4 mc/s în anii cu precipitații normale. Între 1980-1983, ani bogăți în precipitații, nu au fost probleme.

Începînd din anul 1983, conducerea județului impune conducerii operative a sistemului o exploatare irațională. Să luăm cazul hidrocentralei. De fapt, o microhidrocentră. După ce a funcționat cîteva zile în '88, apoi cîteva săptămîni în '89, a fost oprită pînă în august '90. Atunci, după îndelungate demersuri, s-a dispus repunerea microcentralei în funcțiune. Niciodată nu e prea tîrziu, dar mai ales sperăm că vechile moravuri nu vor mai reveni.

Ordinilor aberante date de către județ li s-au adăugat și risipa cauzată de dezinteresul celor ce gospodăresc apa în aval de sistemul de alimentare de la Gura Rîului.

(continuare în pag. a IV-a)

Dorin TEODORESCU

Inchiziția în „Epoca de aur” (III)

Du-l sus! Du-l jos!

rile ce le aveam asupra mea. Înainte de a fi introdus în celula arestului, gardienii de serviciu m-au rebotezat: am devenit nr. matricol 100. Mi s-a interzis să mă prezint cu numele meu. În relațiile cu „oficialitățile” nu aveam voie să pronunț cuvîntul „tovarăș” sau „domnule” ci numai „cetățene”. Pe ușa celei, în arest, era de altfel afișat un fel de regulament. Un lung șir de interdicții și pedepse. Și un drept: pentru eventualele doleanțe ni se permitea să cerem ieșirea la „raport”, dar numai prin îngăduința și mijlocirea șefului de cameră. Despre vreun consult sau tratament medical nici vorbă” (S-a vindecat din „sucul propriu”, în cele peste trei luni de arest, n.n.).

„Eram năucit, neputincios, pierdut, aruncat într-un hău. De unde să știu că mă aflam în fața altor suplicii și umilințe de neimaginat; alte metode de tortură fizică, dar mai ales psihică și morală.” Recunoașterea îi fusese smulșă, de acum ea trebuia să fie întărită cu „probe” pentru instanța de judecată.

„La 1 octombrie am fost scos din celulă. Crișmaru m-a anunțat că mergem la Procuratură... „Fii atent ce declară, să spui adevărul!” M-a dus cu o mașină personală, Dacia nr. 1-SB-234, însoțit de sergentul major Simion de pe arest. Dl. procuror Veste-

meanu m-a ascultat cu atenție, i-am arătat minile și picioarele umflate și pline de vinătăi, i-am relatat cum am fost torturat. Mi-a cerut să declar ceea ce știu despre accident și am relatat starea reală de fapt. A consemnat declarațiile mele, mi le-a citit și am semnat”. Notabil pentru dl. procuror Veste-meanu că în această declarație luată inculpatului consemnează: „... Nu mențin declarațiile date la miliție, în care am recunoscut fapta, deoarece am fost amenințat și silit să cunosc fapta”. Dacă noțiunile de „amenințat și silit” cuprind întreaga semnificație juridică și de fapt a torturii sălbătice la care a fost supus dl. I. Pleșca, sîntem de acord cu consemnarea domnului procuror. Dar această retratare, cît și consemnarea ei la procuratură, avea să se transforme într-un bumerang.

„La întoarcerea spre miliție, Crișmaru a tipat furios la mine, m-a înjurat într-un mod ce nu-l suportă nici hirtia. M-a amenințat cu bătaia, pe motiv că la procuror nu am fost sincer. Așuiert prin-tre dinți: „O să-ți arăt eu!” Ajunși la miliție, i-a ordonat subofiterului „Du-l sus!” După scurt timp a apărut Crișmaru. Alt ordin: „Du-l jos!” În arest a reapărut Crișmaru și mi-a spus amenințător: „Îți dau termen de gîndire pînă luni (3 octombrie). Atunci sînt de serviciu, te ceri la mine la raport”. Din camera 7 am fost mutat la 6, unde șef de cameră era Nedeleșcu Ion, care mai făcuse cunoștință cu „binefacerea” arestului și apucăturile milițienilor. În

celulă mai erau Naa Luca din Slimnic și Grozav Apostol din Săliște. Nan era „cercetat” tot pentru un accident de circulație. O altă dramă. „În ziua de 3 octombrie, înainte de prînz, am fost scos din celulă și condus într-o cameră de anchetă din incinta arestului. Acolo am fost luat în primire de același ofițer Crișmaru. A tăbărit pur și simplu pe mine, lovindu-mă cu pumnii și cu picioarele. Pretextul: „De ce nu m-am cerut dimineața la raport”, cum de am îndrăznit să mă adresez cu „domnule” și nu cu „cetățene locotenent colonel”. Reintrodus în celulă, am fost lămurit insistent și prietenos de către Nedeleșcu I. (care din cînd în cînd era scos din celulă). Eram deci sfătuit de el: dacă vreau să fiu cercetat și judecat în stare de libertate, să declar că la intrarea în comună mi-a apărut din față un autocamion care m-a orbit cu farurile și cu fumul de eșapament, că în aceste împrejurări s-a ivit brusc victima, din spatele camionului și nu am mai reușit evitarea coliziunii. „Dar nu te mai ceri pentru raport la Crișmaru, asta este un cîine, te scoți la maiorul Balici, el este un om de treabă și înțelegător”. Menționez că nu pot să-l acuz pe Nedeleșcu de rea credință față de mine. Fiind trecut de atîtea ori prin „ciurul” miliției, știa probabil că numai așa pot să scap de arest și de pușcărie.

(va urma)

A consemnat:
Constantin MICA
din partea Ligii pentru
Dreptate Sibiu

Mica publicitate

DIVERSE

Bolta Elisabeta din R.F.G. — adresă necunoscută, este citată de Judecătoria Sibiu, România, pentru data de 27.03.1991, ca pirtă în procesul de divorț — dosar nr. 1125/1991. (3015)

„FIRMA REISEN” transportă persoane în Germania cu autocarul în condiții deosebit de avantajoase. Telefon 4 92 46. (2943)

HOPE FOR A HOPELESS WORLD revealed in God's Word-the Bible send for a free booklet to: CALS/CBM, P.O. Box 316, King's Norton, Birmingham, England, B 30 3 EA. (3010)

PIERDERI

● Pierdut contract închiriere pe numele Boica Dănuț. Il declar nul. (3017)
● Pierdut contract închiriere nr. 5537/04.03.1974 pe numele Tudor Vasile. Il declar nul. (3009)

VINZARI

● Vind interfon și aparat de fotografiat „Smena”. Telefon 4 35 97 după ora 18. (3013)
● Vind frigider Arctic măr. mijlocie și televizor color Grundig. Telefon 924/2 50 69. (3016)
● Vind formulare pentru jocul de la Sibiu. Telefon 2 63 68, după ora 15.

DECES

● Sintem alături de colegul nostru SOLOMON IOAN în clipele tristei despărțiri de tatăl său și transmitem sincere condoleanțe familiei îndoliata.

Colegii de la F.P.U.P.S. (3014)

Stoarcerea de creier în școli

(urmăre din pag. a II-a)

În 1984. Faptul că vizita lor a avut loc, obținând pașapoarte mult-dorite, poate fi o dovadă a neinfluenței mele.

Urma treapta a II-a de liceu. Secția maghiară s-a mutat definitiv la liceul „Axente Sever”. Pe măsură ce timpul trecea, eram tot mai conștient că ceea ce fac, este mizerabil și ingrat. Mai era și vremea adolescenței. Generația '66—'67, așa-zisa „de decret”, începea să-și deschidă ochii și să constate că, de fapt, la noi toate-s bune doar pe hirtie și la TV — în rest o realitate tristă și descurajantă. Așa nu mai puteam continua. În fine, în 1985, la una din acele „întrevederi” am refuzat să mai colaborez, invocând prețurile legate de bacalaureat, studiu și admitere în învățământul superior. Aparent, tov. „G” m-a înțeles și aprobat. Ulterior, totuși, m-a mai căutat acasă, cu intenția de a mă „reactiva”, prin enumerarea anumitor facilități de care aș beneficia la admitere sau la obținerea unui pașaport... Nu i-am mai deschis ușa. „fie ce-o fi” — mi-am zis. Tot ee vă pot spune este că nu am reușit la facultate în 1986, și nici în 1988, am făcut armata în Vrancea, iar pașaportul meu a fost eliberat în februarie 1990, și am o singură ieșire din țară, în luna august a acelui an, în Ungaria și fosta R.D.G.

Pe domnul „G” (acum sînt și ei domni) îl mai văd câteodată, trecînd prin oraș cu fruntea senină, dar cu aceeași căutătură furioasă în ochi. Este după părerea mea, și asta o CRIMĂ: a implica niște copii și a le terfeli vîrsta în mur-

dăriile aparatului represiv ale cărui „binefaceri” le cunoaștem din decembrie '89. Hitler și-a creat „Hitlerjugend”-ul și-a trimis pe front, copii. Se cunosc și cazuri în care, copii fanatizați de ideologia nazistă, și-au trădat și proprii părinți. Oare aici urma să ajungem și noi, dacă nu era Timișoara și revoluția noastră? Foarte probabil...

Totodată, îi invit pe cei care au avut de-a face în anii de școală, ca și mine cu tovarășii securiști, bineînțeles, dacă asta nu i-a „prelucrat”, să-și învingă teama și să aducă la cunoștința opiniei publice metodele prin care acest organ a reușit să dezbină un popor, spălînd, fără scrupule, pînă și creiere inocente, infantile...

Clădirea fostei Securități este azi în Mediaș, Oficiul de Pensii. Dar „băieții” se regrupează. Nu știu încă: este sediul noului S.R.I. sau locul de întâlnire al acestor old-boys, care se adună în casa fostului primar, aflată lângă terenul de sport al Grupului Școlar Petrol? Voi reveni cu noi date. Vă pot spune însă că dl. „G”, împreună cu alții, nume cu „rezonanță” în istoria ante-revoluționară a Mediașului, securiști cu vechi state de serviciu, pot fi văzuți acolo. Deapănă, poate, amintiri din vremea cînd tăiau și spînzurau pe malurile Timavei... sau poate, buchișesc noul regulament al S.R.I. Dumneavoastră ce credeți? Și încă o curiozitate: în „21-RADICAL” din 23.01.1991, mi-a apărut un articol, „Timișoara, orașul nostru etern”, scris la 11.01, în care n-am prea tratat cu mînuși noua ordine ce tînde să se sprijine pe aceleași perimate structuri. Din luna ianuarie, după 13 ani de așteptare, în sfîrșit mi s-a montat telefonul la domiciliu. După apa-

riția respectivului material în ziarul D-voastră, iată că primesc, cam de vreo 2 ori pe săptămînă, ziua sau noaptea, apeluri anonime în care mi se spune să o las baltă și să nu mai agit ape și spirite. Dar nu, domnilor, atîta vreme cît libertatea de exprimare și opinie nu va fi suprimată de o nouă (veche) lege a presei — ce se preconizează, dealtfel — nu cred că veți reuși să îmi astupați gura cu pumnul. Vă trebuie alte metode, iar folosirea lor nu va face decît să confirme cele relatate mai sus. Nu vreau o răzbunare personală, fiindcă nu pot spune că am suferit fizic în sensul cel mai rău al cuvîntului. Dar, vedeți, e spălarea asta de creier ce nu-mi dă pace nici acum. Haideți să ne spălăm cu toții creierul de minciunile pe care tot le mai înghitim, și să cerem adevărul! Adevărul care este ascuns în continuare și refuzat de cine oare?..

Și mai vreau asta, pentru ea, în viitor, liceenii să nu mai fie constrinși să devină turnători servili ai Puterii, de orice culoare și de orice ideologie ar fi ea. Căci știm bine din tristele pilde ale Istoriei: orice ideologie extremistă ucide, prostește și nenorocește...

Molnar J. ATTILA

NOTA: Materialul publicat a ajuns la redacție într-un plic. Numele și adresa fostului securist sînt redăte integrale. Nebeneficiind însă de o mărturie scrisă și semnată (materialul e dactilografiat) de dl. Molnar J. Attila și pentru că în acest moment este dificil probabil de găsit dovezi, am păstrat din numele respectiv doar inițiala „G”. Molnar J. Attila a fost într-adevăr un elev foarte bun al Liceului Petrolul, în perioada menționată.

În data de 01.03.1991, Ansamblul profesionist „CINDRELUL” ORGANIZEAZĂ cu ocazia mărțisorului un spectacol extraordinar. Ansamblul va oferi premii surpriză.

Își dau concursul invitații orchestrei „CINDRELUL”: Lucreția Ciobanu, Viorica Flintașu, Achim Nica, Nicolae Sabău, Ileana Ciuculete, Mariana Lungu, Mircea Marcaș și actorul Mihai Mereuță. Mai participă și Nineta Popa, Mariana Anghel și Dumitru Giurca Notar și formația de dansuri „JUNII SIBIULUI”.

Organizator al acestui spectacol este Dumitru Giurca Notar, directorul orchestrei „CINDRELUL”.

— 61 —

COOPERAȚIA MEȘTESUGĂREASCĂ DIN JUDEȚUL SIBIU

ANUNȚĂ înființarea în baza Legii nr. 31 a unei societăți comerciale de comerț exterior (import-export) pe acțiuni; în acest sens așteptăm oferte de:

● administrator (manager) cu experiență în comerț exterior;

● asociați.

Informații suplimentare la telefon 1 29 50 sau 1 34 85.

— 62 —

Gura Rîului și apa Sibiului (II)

(urmăre din pag. a III-a)

Credeți că actuala penurie de apă în municipiul Sibiu s-ar datoră, în primul rînd, risipei și pe urmă secetei?

Neglijența și nu seceta au condus la actuala stare. Eu am făcut următorul calcul:

— populația Sibiului am estimat-o la 200 000 locuitori

— debitul Cîbîului (atenție, nu cel livrat de sistem) de 1 mc/s = 1 000 l/s, adică, 3 600 000 l/oră

Deci, debitul pentru fiecare cetățean al Sibiului, într-o oră, ar fi egal cu 3 600 000 : 200 000 = 18 l/oră. Alte comentarii, cred, sînt de prisos.

Nu știu ce părere au specialiștii despre calculul d-voastră, dar eu vă mulțumesc pentru informațiile date și închei cu speranța că ele vor constitui subiecte de meditație pentru toți sibienii și, în primul rînd, pentru gospodăriile municipiului și administrația județului.

VOCI DIN PUBLIC

● Dl. Dumitrescu Gheorghe, în vîrstă de 53 de ani, ne relatează următoarele. Dînsul este unul dintre acei care au avut de suferit din cauza fostului regim comunist. Se pare că nici neo-comuniștii nu prea îi lasă în pace... Dar, trist este faptul că fosta securitate i-a luat posibilitatea de a îndruma pe calea luminii, generații de elevi. Printr-un „accident” aranjat, activitatea dînsului a fost redusă la imobilizarea într-un scaun cu roți. Atît. Credința d-lui D.G. în vremuri mai bune, a fost spulberată. Noi speranțe i-au înflorit în suflet cînd oameni de omenie și-au adus aminte de suferințele lui. Prin Asociația „Humanitas” și a d-lui Victor Folvater, prin grija d-lui dr. Nandres Gheorghe i-a fost dăruit un cărucior pentru handicapați. Gestul de mare omenie i-a bucurat inima, acum în prag de primăvară.

● Dacă pîinea se face mai nou cu beton nu credem că mai este necesară și „armarea” acestuia cu „greutăți analitice” introduse în miezul produsului cel de toate zilele. Demonstrația ne-a făcut-o dl. G. Huzoacă prin aducerea la redacție a unei legături de greutăți de cîntar extrasă dintr-o pîine cum-

părată în 16 februarie de la centrul din str. Luptei. Poate fabrica de pîine dorește să le recupereze de la sediul redacției noastre, dar numai cu condiția oferirii unei bune recompense celui care a avut „norocul” să le cumpere. Cum se descurcă mai nou cel care avea în gestiune aceste obiecte? Probabil pîinea este cîntărită, cu ochii!...

● Cum se vor bărbieri în viitor soții noștri dacă produsele pentru această operație sînt tot mai rare? Lame nu, pastă de ras nu prea, iar pămînturile ce sînt puse în vinzare se desfac după primul ras din suporț în care sînt puse. Deci... lăsați-vă domnilor bărbii! Este singura modalitate de a evita cozile la lame de ras și solicitarea în zadar a nervilor atunci cînd instrumentele vă lasă de căruntă...

● Adresăm pe această cale, Oficiului nr. 7 de difuzare a presei rugămînta de a-și respecta obligațiile, de a difuza la timp și cu regularitate ziarul nostru. Printre cazurile ce reclamă ineficiența serviciilor acestui oficiu este dl. Artimon Dumitru din B-dul Mihai Viteazul care a achitat abonamentul la „21 Radical” cu chitanța 692 209 din 21.11.1990 și încă nu a primit nici un exemplar. Se poate? Da, se poate!

Daniela Maria FLUCSA

PROGRAMUL TV

JOI, 28 FEBR. 1991

10,00 Actualități. 10,10 Horoscopul zilei. 10,20 Video-satelit. 12,00 Ora de muzică. 13,00 Viața spirituală. 13,30 Avanzpremiera Tv. 13,40 Tele-recital muzical. 14,00 Actualități. 14,10 Mondo-muzica. 14,30 Caleidoscop cetățenesc. 15,00 Preuniversitaria. 15,30 Teleșcoală. 16,00 Arte vizuale. 16,40 Muzica pentru toți. 17,00 Limba noastră. 17,30 Propatria. 18,30 Piața și banii dv. 19,00 Știința în lume. 19,35 Desene animate. 20,00 Actualități. 21,00 Film serial: „Dallas”. Ep. 3. 21,50 Avanzpremiera la emisiunea „Ți-am luat un mărțisor”. 21,55 Reporter '91. 22,30 Melodii de neuitat. 22,45 Simpozion. 23,45 Actualități. 23,55 Recomandări din programul de mîine.

MAPAMOND

TRISTEȚEA ÎNVINGĂTORULUI

RULUI — Kuwait City — 26 februarie 1991. Logica sfîrșitului lui Saddam era ca și programată. Planul de pace al lui Gorbaciov n-a făcut decît să-i grăbească sfîrșitul. După terminarea războiului din 1988, Hussein se află acum la a doua mare înfrîngere. În eșecul ei, armata irakiană, a patra ca mărime în lume, a trebuit să capituleze în fața Coaliției. Soldații se retrag demoralizați după ce 7 luni li s-a spus că sînt invingători. 21 de divizii, jumătate din armata de 500 000 oameni ai lui Hussein se află segmentată acum în Kuwait. Marți 26 februarie 1991 la ora 1,35 (ora locală) Radio-Bagdad transmitea o declarație de 30 de minute a lui Hussein în care de fapt, conducătorul irakian și-a manifestat neputința. Mor astfel speranțele maselor în înfăptuirea unor planuri pan-arabe. În această declarație, Hussein comunică faptul că retragerea din Kuwait, „sub presiunea armatelor a 30 țări conduse de SUA cu cea mai vicioasă armată, e necesară.” După care vorbește de: „victoria sârăciei în fața lăcomiei, a dreptății în fața injustiției. Am reușit să punem problema palestiniană pe locu” în agenda politică”. Dar palestinienii care au sprijinit Irakul din primul moment sînt acum dezamăgiți. Premierul Shamir a opinat: „Pentru securitatea Israelului liderul irakian, trebuie să dispară.”. Washingtonul nu este dispus să renunțe la o victorie politică și militară,

nu permite retragerea faimoasei Gărzi Naționale irakiene, coloană vertebrală a supraviețuirii lui Saddam, deoarece o retragere se poate transforma în regroupare. După cum scrie „Le Figaro” din 26 februarie: «Lui Hussein i-ar veni ușor să spună: „am venit, am cucerit, am distrus și acum, înfrîngem, mă întorc acasă”. În declarația sa, Saddam nu face nici o promisiune de securitate pentru întreaga regiune, refuză să plătească despăgubiri, ba mai mult spune că irakienii nu trebuie să uite că, Kuwaitul a făcut parte din Irak. Într-o emisiune radio, „Vocea Bagdadului liber”, captat marți la Nicosia, se cere armatei să se predea nemîndu-l pe Hussein, tiran. Aflat la Minsk (Bielorusia), Gorbaciov a cerut armistițiu imediat, lăsînd să se înțeleagă fragilitatea relațiilor SUA — URSS. Consiliul de Securitate ONU a cerut Irakului respectarea tuturor celor 12 rezoluții ONU referitoare la zona Golfului. Trupele aliate intrate prin restul Kuwaitului au ajuns la Eufrat, la nord de amplasamentul Gărzii naționale irakiene. Singura porțiune neocupată este zona de est, cu un teren mlăștinos, aproape de calea maritimă Shat el Arab. Pe străzile capitalei kuweitene flutură din nou drapelele naționale. Emirul, aflat la Taif (Arabia Saudită), a semnat un decret privind legea marțială, pe trei luni. Trupe de desant aerian duc lupte la aeroportul internațional Kukeit City. Coloane irakiene ce se îndreptau spre orașul Basra au fost bombardate. De la începutul campaniei terestre Irakul a pierdut 400 tancuri.